

**De stamboom
van Ayzo**

Column

Ziva's nest

**Fokstrategieën
met outcross**

Geboorten

Nog even nagenieten

Voorwoord

Beste leden,

Rotterdam, 7 december 2021

Voor mijn gevoel ben ik nog steeds niet helemaal over de veranderingen heen die 2020 bracht, maar ondertussen zitten we al bijna in 2022! In het laatste magazine van dit jaar besteden we naast de stamboom van Ayzoo, verschillende artikelen over raszuiverheid en fokstrategieën, verslagen over de outcrosskeuringen en een kennismaking met Hans van Groenendaal, natuurlijk aandacht aan de nesten van dit kwartaal. Zowel die van de raszuivere Saarloos als wat er gepland staat eind van de maand met een outcrosslijn.

Bij de vergadering van de Raad van Beheer in oktober voor de Nederlandse rassen, werd aandacht besteed aan het stimuleren van de fokkerij. Bij alle Nederlandse rassen is namelijk de afgelopen 10 jaar een dalende lijn te zien in de pupaanwas. We hebben daarom eens op een rijtje gezet wat de aantallen geboren pups zijn geweest tussen 2010 en 2020. Dat waren 434 pups bij de AVLS (380 100% Saarlozen en 54 outcrosshonden) en 22 bij de NVSWH (waar de verhouding 20 100% Saarlozen en 2 outcrosshonden was). Overigens zien wij dit jaar eigenlijk voor het eerst minder geboortes maar dat wijten we ook voor een deel aan de Covid-omstandigheden.

En dan na al die cijfers hier boven, gewoon nog ééntje (*pun intended*);
6 december bestonden we 15 jaar! Hiep hiep!

We kijken dit jaar terug op online webinars en cursussen voor onze leden, groepswandelingen en een Kampioensclubmatch, praktische ondersteuning aan en met fokkers en samenwerking met gedrags- en gezondheidswetenschappers voor het behoud van ons ras.

Dank aan alle ruim 300 leden die onze uitgangspunten onderschrijven, allemaal heel fijne Feestdagen gewenst en op naar de volgende 15 jaar!

Ineke

Voorzitter

Ineke Pompen

Secretaris

Marianne Eggink

Penningmeester

Jan Dirkzwager

Bestuursleden

Reinier van Wattum

Maria Schipper

Redactie

Hella Liefing

Johan Berends

Foto's

Majken van Reeken

Reinier van Wattum

Hans van Groenendaal

Johan Berends

Jan de Olde

Caroline Haas

Philine Bos

Wilma Pabst

Archief Marijke Saarloos

Coverfoto

Nicoline Roos

Vormgeving

Dick Ockers

Druk

Editoo

Onze doelstelling

De Saarlooswolfhond is in de jaren 30 van de vorige eeuw gefokt door Leendert Saarloos (1884-1969) en is nu een van de negen erkende Nederlandse hondenrassen. Dit zeldzame en bijzondere ras heeft nog veel natuurlijke instincten en kent een kleine groep liefhebbers. De AVLS behartigt als rasvereniging de belangen van dit bijzondere ras in Nederland.

De Saarlooswolfhond is onderdeel van ons Nederlands cultureel erfgoed en dient mede daarom behouden te worden. Het fokbeleid van de AVLS kenmerkt zich door een grote zorg voor de gezondheid van het ras. De fokkerij is in handen van toegewijde leden bij wie het welzijn van de honden altijd centraal staat. Het ras heeft een smalle genenpool en is daardoor kwetsbaar.

Iedereen die de Saarlooswolfhond in zijn hart heeft gesloten, informeren we graag over deze prachtige hond. We verwelkomen je van harte als lid (met of zonder hond) en kennen geen balotage. Het enige wat we vragen, is dat je onze uitgangspunten onderschrijft. Voor vragen over lidmaatschap, gezondheidscertificaten, adreswijzigingen, dek- en nestmeldingen en verdere informatie: secretaris.avls@gmail.com.

Onze uitgangspunten

Behoud van het ras

De Saarlooswolfhond voor de toekomst behouden, dát is het belangrijkste doel van de AVLS. De generaties na ons moeten immers ook kunnen genieten van dit prachtige ras. Maar dat is niet de enige reden. De Saarlooswolfhond maakt deel uit van ons Nederlands cultureel erfgoed en dient daarom beschermd en in stand te worden gehouden.

Genenvariatie

Door de heersende kampioenencultuur werd jarenlang doorgefokt op uiterlijke raskenmerken. Daardoor nam de genenvariatie dramatisch af. Het ras werd door deze praktijk enorme schade toe-

gebracht. De AVLS is opgericht om radicaal te breken met deze achterhaalde fokkerij, die gericht was op het zoveel mogelijk fokken van showkampioenen. De natuur laat ons zien dat het daar niet om gaat. Het gaat om genenvariatie en gezondheid. Een gezonde, vitale hond vinden we dan ook veel waardevoller dan een showkampioen.

Inteelt beperken

Rastype en raskenmerken vinden we wel belangrijk, maar het is niet alleen zaligmakend. Honden kunnen onmogelijk decennialang én gezond én raszuiver worden gefokt. Daarom proberen we met ons fokbeleid de verwantschap van de honden terug te brengen om de inteelt beter beheersbaar te houden. We kruisen druppelsgewijs, onder

streng gecontroleerde voorwaarden, vers bloed in. Dit outcrossprogramma is een essentieel onderdeel van ons fokbeleid.

Vrijwillige fokkerij

Geselecteerde pups uit dit fokprogramma worden teruggefokt op raszuivere Saarlooswolfhonden. Zo behouden we de uiterlijke raskenmerken en het bijzondere karakter van ons ras, waarbij tegelijkertijd de genenvariatie wordt vergroot. Ieder lid kan op vrijwillige basis meedoen aan dit belangrijke project, want we kennen geen van bovenaf opgelegde fokkerij. Bij de AVLS bepalen de fokkers zelf hun fokcombinaties, niet de vereniging.

Steun ons om dit bijzondere ras voor de toekomst te behouden. Word lid!

De AVLS is erkend door de Raad van beheer op Kynologisch Gebied en staat voor een gezonde Saarlooswolfhond

met een fijn karakter. Bezoek ook onze website www.avls.nl

secretaris.avls@gmail.com

Secretariaat AVLS
Jean Sibeliussstraat 33
3069 MJ Rotterdam

Dekkingen en geboorten

Geboortes

Frekki's nest

We kregen bericht van fokster Mégane Gebhart dat Frekki op 23 september 5 pupjes heeft geworpen. Het zijn 4 reutjes en 1 teefje. Alle pups zijn wolfsgrauw. Frekki werd op 24 juli gedekt door Schuri.

Frekki's nest

Yiska's nest

We zijn blij te kunnen melden dat bij Belinda Mokveld op 13 november Charon (Yiska) 10 mooie puppy's heeft geworpen. Het zijn 6 teefjes (2bb en 4wg) en 4 reutjes (1bb en 3wg). Helaas heeft een wolfsgrauw reutje het later niet gehaald. Yiska werd op 12 september gedekt door Sir Brego van de Zevenhuizerplas.

Yiska en pups

Dekking

Pip is gedekt

Sandra van Gaalen meldde ons dat Aida (Pip) is gedekt door Kalyke (Loki). Als de dekking succesvol is, worden de pups voor de Kerstdagen verwacht. De dekking maakt deel uit van het out-crossprogramma. Eigenaren kunnen gevraagd worden later een nestje met een teef te fokken of een reu uit dit nest later in te zetten. Heb je interesse in een pupje? Neem dan contact op met Sandra.

Pip en Loki

Boekbespreking

Het anti hondenboek

Auteur: Hans Dorrestijn

Uitgever: Nijgh & van Ditmar

ISBN: 9789038809175

Hardcover

€ 16,50

Aantal pagina's: 160

'De hond neemt hand over hand toe,' schreef cabaretier, schrijver en (tegenwoordig) vogelaar Hans Dorrestijn bij de verschijning van dit hilarische boek in 1976. We zijn nu jaren verder en moeten constateren dat zelfs vele drukken van Het anti hondenboek de voortplantingsdrift van de viervoeter niet hebben kunnen beteugelen. Integendeel: Nederland en zijn bewoners zijn hondser dan ooit. Voor de laatste maal gooit Hans Dorrestijn nu de knuppel in het hondenhok. In deze nieuwe uitgave van dit inmiddels vernaarde standaardwerk vindt men naast informatieve hoofdstukken als 'Wie nemen een hond?', 'De vorm van de hond' en 'Welke hond past bij u?' een bloemlezing uit zeven eeuwen hondenpoëzie, hondenberichten van Dorrestijns Pers Agentschap en een fotoreportage (met commentaar) van de engste honden van Nederland. Ook geschikt voor hondenliefhebbers, maar dan wel met gevoel voor humor.

BARFmenu®
De kracht van de natuur met de kennis van nu!

100%
Natuurlijke
diervoeding

Bestel via:
webshop.barfmenu.nl
kortingscode AVLS

GEEN RIJST OF GRANEN:
DUS GLUTENVRIJ!

BARFmenu® diepvries versvoeding wordt gemaakt van vers rauw vlees, verse organen en verse vleesbotten. Bevat van nature een zeer hoog gehalte aan natuurlijke vitaminen en mineralen.

www.barfmenu.nl

Keuring outcrosspups op 3 oktober

Op 3 oktober vond de eindkeuring plaats van de pups van Shanti en Ivar/Chakka, die al mooi aan de rasstandaard voldeden. Ook was er de tussenkeuring van de pups van Ziva en Viggo. Die waren qua schofthoogte wat aan de kleine kant, maar de bekende krulstaart van de Elandhond was bij vrijwel alle pups verdwenen. Iedereen zag hoe snel het rastype van de Saarlooswolfhond weer teruggefokt kan worden. De selectiecommissie was blij met het resultaat van deze nesten.

Nest Shanti

Nest Ziva

Fokstrategieën met outcross

Steeds meer rashondenfokkers krijgen te maken met situaties waarin zij niet langer verantwoorde combinaties kunnen maken binnen hun ras. Dit artikel van aankomend genetica Roxy Bergsma beschrijft verschillende manieren waarop outcross kan worden toegepast om tot meer fokcombinaties te komen.

Door: Roxy Bergsma

Ras en kruising

Outcross, het doelbewust kruisen van rassen, was vroeger een soort heiligschennis in de rashondenwereld. Maar dit is niet altijd zo geweest. Het fenomeen raszuiverheid waarbij de stamboeken gesloten zijn, is relatief nieuw. Er was een tijd dat ook bij rashonden onderling regelmatig werd gekruist.

In de veeteelt is het kruisen van rassen nog steeds de gewoonste zaak van de wereld, want men weet: kruisingen dienen een doel, kruisingen hebben nut. Voor veel rashondenfokkers klinkt dit onwettelijk, want kun je nog wel spreken van een ras zonder raszuiverheid?

Wat is een ras?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk op deze vraag. Voor nu hanteer ik de volgende definitie: een ras is een groep dieren die bepaalde kenmerken bezit door selectieve fok. Opvallend: raszuiverheid is geen onderdeel van de definitie van een ras. Een ras is een ras als mensen zeggen dat het een ras is. De essentie van een ras zit in de eigenschappen, niet in de raszuiverheid.

Eurasiër

De Eurasiër is een hondenras. Toch? De meeste mensen zullen zonder twijfel 'ja' antwoorden, want dit ras is immers door de FCI erkend. Nu wel. Als je hondenliefhebbers in 1960 had gevraagd of de Eurasiër een ras was, dan hadden zij zeker 'nee' geantwoord. In dat jaar werd namelijk de allereerste kruising gedaan tussen een Chow Chow en een Keeshond die uiteindelijk zou leiden tot het ras dat we nu als Eurasiër kennen.

De Eurasiër

Heterosis

Een kruising kan bepaalde eigenschappen bezitten die beter zijn dan de eigenschappen van de ouders. Het gaat dan vooral om eigenschappen die te maken hebben met vruchtbaarheid, vitaliteit en gezondheid. Heterosis is niet erfelijk, het is een tijdelijk effect. Met elke generatie wordt het effect minder en zonder nieuwe kruisingen zal heterosis snel verdwijnen. Individuele heterosis is de heterosis binnen een individu. Dit zijn de positieve effecten die een dier ervaart omdat het zelf een kruising is. Maternale en paternale heterosis zijn de positieve effecten die ontstaan omdat de moeder of vader een kruising is, waardoor vaders bijvoorbeeld betere zaadkwaliteit hebben en voor meer zwangerschappen zorgen, en moeders bijvoorbeeld hun nakomelingen afspenen op een hoger gewicht.

Fokdoel

Er zijn verschillende manieren om outcross te gebruiken in een fokprogramma. Welke manier het meest geschikt is, hangt af van het fokdoel. Dat kan bijvoorbeeld bestaan uit het behoud van karaktereigenschappen en rastypisch uiterlijk. Deze eigenschappen, samen met de welzijnscriteria, bepalen het fokdoel. Welke honden buiten het eigen ras bezitten de kenmerken die je wilt gebruiken? De keuzes die hier gemaakt worden, bepalen de fokstrategie. Hieronder zal ik een aantal fokmethodes bespreken.

Kruising tussen 2 rassen

Dit is de meest simpele kruising. Ras A (bv. de Saarlooswolfhond) wordt gekruist met ras B en daaruit volgt nakomeling AB, (de F1 generatie) die 50% genen heeft van ouder A (de Saarlooswolfhond) en 50% van

ouder B. Een kruising tussen twee rassen heeft optimale individuele heterosis, met name als beide rassen genetisch heel verschillend zijn.

Kruising tussen 3 rassen

Een kruising tussen drie rassen is iets ingewikkelder. Ras A wordt gekruist met ras B, en daaruit komt nakomeling AB. Die wordt gekruist met ras C en daaruit komt dan nakomeling ABC. Deze nakomeling heeft 50% genen van ouder C en circa 25% genen van ouders A en B. Bij een kruising tussen drie rassen kun je optimaal gebruik maken van maternale heterosis in de F1 (AB) ouder, want heterosis zorgt immers voor betere eigenschappen van vruchtbaarheid. Daarnaast profiteert de uiteindelijke nakomeling ABC optimaal van individuele heterosis.

Kruising tussen 4 rassen

Bij deze kruising wordt ras A gekruist met ras B met nakomeling AB. Daarnaast wordt ras C gekruist met ras D met nakomeling CD. Vervolgens worden dieren AB

en CD met elkaar gekruist, wat leidt tot nakomeling ABCD. Deze kruising heeft circa 25% genen van de ouders A, B, C, en D. Bij het kruisen tussen vier rassen maak je optimaal gebruik van maternale en paternale heterosis in beide F1 ouders (AB en CD). Deze kruising wordt veel gedaan in de kippenfokkerij.

Er zijn nog veel meer fokmethodes zoals de rotatiekruising tussen 2 of 3 rassen (*crisscross*) en de synthese waarbij de F1 met F1, de F2 met F2 (*etc.*) wordt gekruist. De genen van ras A en ras B blijven in de synthese als circa 50% van elk ras zitten. (*Ga voor meer info naar de website [dogsconnected.nl](https://www.dogsconnected.nl)*)

Introgressie: backcross en de 'druppelmethode'

Bij introgressie wordt een enkele kruising gedaan tussen ras A en ras B, waaruit nakomeling AB komt. Deze nakomeling wordt vervolgens teruggekruist met ras A, en diens nakomeling ook, etcetera. Deze kruising wordt ook wel een backcross genoemd. Zo worden nieuwe ge-

nen aan een bestaand ras toegevoegd. Verschillende Nederlandse rasverenigingen zijn al bezig met outcross waarbij is gekozen voor de zogenaamde druppelmethode. Deze manier van outcross is bij veel rashondenfokkers ondertussen bekend, want dit is de enige fokstrategie die binnen de rashondenwereld redelijk wordt geaccepteerd.

Voordeel

Het rastype van ras A keert snel terug. Binnen drie generaties bezitten de nakomelingen weer alle eigenschappen van ras A, met circa 87,5% van de genen van ras A.

Nadeel

Nieuwe en gewilde eigenschappen verdwijnen weer snel. Met de druppelmethode worden de nakomelingen middels backcross langzaam het ras in gefokt. Op dit moment doen bijvoorbeeld de Saarlooswolfhondenvereniging AVLS en de Wetterhounvereniging NVSW een outcrossproject met de druppelmethode. Het idee is zoveel mogelijk gezonde genetische diversiteit in het ras te fokken,

F1 Outcross NID X SWH

zonder de gewenste raskenmerken te verliezen. (De AVLS probeert het percentage erfelijke afwijkingen als DM en dwerggroei zoveel mogelijk te verlagen met outcross, waardoor fokkers op termijn meer fokcombinaties kunnen maken, red.)

De druppelmethode is niet de meest efficiënte methode om de genetische diversiteit in een ras te verhogen. Door backcross toe te passen na elke nieuwe kruising, raak je snel veel genetische diversiteit kwijt. Maar er zijn bergen verzet om outcross überhaupt mogelijk te maken en de snelle terugkeer naar rastyperische kenmerken was de doorslaggevende factor voor acceptatie. Bovendien hebben deze projecten outcross onder de aandacht gebracht in de rashondenwereld, waarbij het concept steeds minder eng is geworden. Mensen kunnen de nakomelingen met eigen ogen zien en er ontstaat steeds meer vertrouwen in outcross naarmate de projecten vorderen. Dat zorgt ervoor dat steeds meer mensen outcross durven toe te passen.

Mogelijkheden

Er zijn dus veel verschillende manieren waarop outcross kan worden toegepast. De fokstrategie die het beste past, is afhankelijk van het fokdoel. Daarbij hoeft niet per se te worden gekozen voor één strategie, maar er kan ook kiezen een combinatie worden gemaakt. Om bijvoorbeeld een specifieke eigenschap in het ras te krijgen waarop goed is te selecteren (hoge erfelijkheid), dan is een enkele backcross een goed idee. Is het de bedoeling om veel genetische variatie toe te voegen aan een ras, dan heeft een enkele backcross niet veel zin.

Meerdere rassen

Het is dan een beter idee om juist op grote schaal te kruisen, het liefst met meerdere rassen, waarbij de nakomelingen door backcross terug het ras in worden gefokt en al snel ook onderling door middel van synthese. (het onderling kruisen van backcross nakomelingen is nu ook opgenomen in het nieuwe plan van aanpak voor de outcross, red.) Je zou verschillende foklijnen in een ras kunnen hanteren,

waarbij sommige fokkers zich richten op het fokken van synths en andere fokkers op backcrosslijnen. De backcrosslijnen zullen al gauw weer rastyperisch zijn, waarbij de synths mogelijkheden bieden voor rotaties. Zo kan ook op lange termijn diversiteit behouden blijven.

Samenwerken

Dit zijn uiteraard voorbeelden. Er is heel veel mogelijk! Outcross kan veilig en verantwoord worden gedaan en is heel nuttig in de fokkerij. We kennen de voordelen al in de veeteelt, waar veel kennis vandaan komt als het gaat om het fokken van dieren. Die kennis kunnen we ook inzetten in de rashondenfokkerij. Maar deze kennis betekent niets als mensen niet samenwerken. Dat is het allerbelangrijkste: samenwerken met elkaar, met fokkers, dierenartsen, met wetenschappers, met liefhebbers. Een ras beheer je immers niet in je eentje, een ras fok je met elkaar.

bron: www.dogsconnected.nl De Stichting voor maatschappelijk verantwoord fokken en het kennisnetwerk voor fokkers.

Outcross nest Ziva (swh) x Viggo (swh x noorse elandhond) en keuzes die je maakt!

Ik mag mijzelf gelukkig prijzen met een aantal passies in mijn leven, waar ik niet zonder zou willen. Een van die passies is de Saarlooswolfhond. Ik kan er een lang verhaal van maken, maar leven met een Saarloos is niet meer weg te denken en helaas niet meer zo vanzelfsprekend. Leven met een gezonde Saarloos al helemaal niet.

Door: Philine Bos

Dat betekent dat ik vrij snel door had dat, om dit ras zo gezond mogelijk in stand te houden, er ook door mij ingezet moest worden in de fokkerij. Zeker als we over 10 jaar nog met een Saar aan de zij willen lopen.

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat mijn keuze niet in eerste instantie naar een outcrossnest ging. Een allesbepalend traject van teleurstellingen ging hieraan vooraf. Ik zou Ziva niet meer inzetten, maar Cee. Dat laatste is voor mij uiteindelijk geen optie geworden om redenen die ik prima wil uitleggen, maar niet in

Mijn motivatie werd ook gedreven door de lage aantallen geboorten

een stuk over een ander nest. Ziva was 6. Haar ECVO was goed, haar conditie perfect. Geen garantie dat dat ook het geval zou zijn volgend jaar. Mijn motivatie werd ook gedreven door de lage aantallen geboorten.

COVID-19 deed zijn entree. De keuze voor een buitenlandse reu viel in het water. Op zoek naar een reu in Nederland. Dat was een lastige. Geen reactie, twijfel en uiteindelijk een reu waar Ziva niet aantrekkelijk voor was. Twee dagen pogingen gedaan ze elkaar leuk te laten vinden, maar helaas, misschien toch te vroeg, misschien wat anders. Je kan uiteindelijk de natuur niet dwingen.

Eerlijk, ik was het beu! Wat een gezeur allemaal. Ik was er klaar mee. 6 reuen verder en geen dekking! 's Avonds een telefoontje. Viggo is beschikbaar. Outcross! Even getwijfeld. Duet zit in beide lijnen, tja wat is dan je keus? Ziva's laatste kans, gezond. Met 7 weet je niet of ze door alle keuringen komt. Weinig nestjes dat jaar, hoe zit het volgend jaar? Viggo,

outcross, gezond. Alle afwegingen bij elkaar genomen en naar Friesland geraced. Goedkeuring AVLS, check! Ze was amper de auto uit of de dekkingen vlogen om de oren.

Het was dan ook een teleurstelling om

Ze was amper de auto uit of de dekkingen vlogen om de oren

bij de dierenarts na 4 weken te horen dat hij niets zag. Ik twijfelde of hij goed had gekeken. Ik zag aan Ziva dat ze drachtig was. Dit kon toch niet? De week erop toch nog laten checken.....8 pups zeker!! Bizarre wending. Ziva groeide en groeide, er waren er die op een elftal gokten. Ik was er een van.

De bevalling zette in. Met de webcam boven de kist om Naomi mee te laten kijken, deed Ziva haar best. De weeën waren niet overtuigend, maar wel aanwezig. Uiteindelijk kondigden de persweeën zich aan. Wat een struggle, wat duurde het lang. Uiteindelijk werd een achterpootje zichtbaar. Geen vlies. Geen wonder dat ze het zo moeilijk had. Bij elke wee hielp ik een beetje. Voorzichtig om het niet te forceren, maar hulp was nodig. Het leek een eeuwigheid, maar een goed doorvoede wolfsgrauwe reu zag het levenslicht. Wow, wat een ervaring! Dit hadden we samen gedaan. Liefde in de max op het eerste gezicht. Wat een bijzonder mooi mannetje.

Ziva verzorgde meteen, likken, schoonmaken, te lang op de navelstreng nippen. Pfff... Maar nieuwe weeën lieten op zich wachten. Lichte golfjes, niets meer. Maar wanneer grijp je in? Ik denk toch dat het uiteindelijk intuïtief is. Gebeld met Naomi, geappt met andere fokkers. Nee, nog een paar uur wachten voelde niet goed. De dierenarts gebeld, net voor 19.30 uur. Ja, ook dat moest hier in de afweging

Wanneer grijp je in?

meegenomen worden, want na 20.00 uur geen dierenarts meer in de directe regio. Dan zou ik naar Alkmaar moeten. Nu Schagen. Kom maar, we gaan kijken en toevallig nachtdienst.

Eenmaal aangekomen zagen ook zij dat het niet opschoot. Wee-opwekkers. Nog niet veel, uiteindelijk lichte persdrang met een mini bosbruin reutje achterstevoren. Ook deze moest zacht meegeholpen worden. Wat een mini mannetje. Geen weeën, weer een keizersnee. De overige zes werden gehaald. Weer droogwrijven, opwekken, luchtwegen leeghalen, uitslaan en elke keer met de spanning of ze het wel zouden halen.

Samen met dochterlief de pups in de warmte gelegd. Zeven in totaal, waar bleef nummer acht? Dat bruine reutje bleek met een open schedeltje te zijn geboren en hebben ze direct laten inslapen. Ziva had het weer zwaar gehad, maar kwam als een supermoeder uit de strijd. Meteen likken en laten drinken. Wat een heldin is het toch! Naar huis met een wankel Ziva en zeven pups. Lekker naar huis, lekker in de warme kist, in haar eigen omgeving.

Wat een heldin is het toch!

Het tweede mannetje heeft het niet gehaald, ondanks alles wat we hebben ondernomen. Hij was te zwak, melk nam hij niet in en met een zuchtje sliep hij in bij Ziva. Nu, bijna een jaar later, zijn de 5 reutjes en 1 teefje een stel vrolijke jonge pubers die de eerste keuring glansrijk hebben doorstaan. Prachthondjes met super vrolijke karakters!

Liefhebber Hans van Groenendael:

'Een pup van vier, vijf weken...dat is ideaal'

Hans en Hella

Verscholen op het platteland resideert Saarloosliefhebber Hans van Groenendael. Hij bezoekt de clubmatches, kent Marijke en heeft het boek 'Een hond in wolfskieren' geheel gelezen.

Door: Hella Liefthing

Je zou dus denken met een fokker, of tenminste met een eigenaar van Saarlooswolfhonden van doen te hebben. Maar hoewel het niet ontbreekt aan dierlijk leven in het Brabantse huis, zien we nergens een vertegenwoordiger van ons geliefde ras.

Ara's

Wel komt er een bejaarde Golden Retriever aansjokken. Boven zit nog een Portugees herdertje, maar die is te dominant om aan het gesprek deel te nemen. Ergens anders liggen nog twee katten te slapen. Achter in de kamer staat een grote kooi op wielen, waarin ara's luidkeels duidelijk maken dat we zijn gezien. De gastheer neemt ons mee naar buiten, waar nog veel meer ara's in kolossale kooien huizen. Hans is er trots op: 'Ze wonen hier beter dan in de meeste dierentuinen.'

Flatcoat Retrievers

We zijn nu nog nieuwsgieriger naar het ontbreken van een Saarloos. "Ik heb al-

tijd honden gehad. Ik ben opgegroeid met boxers. Ergens in de jaren zeventig maakte ik via een boswachter kennis met Flatcoat Retrievers, die zag je toen nog niet vaak in Nederland. De flatcoats zijn altijd ons ras geweest. We hadden er op den duur zeven.' De internist/reumatoloog werd actief in de Kynologen Club Rotterdam, en via allerlei cursussen ging hij op voor het keurmeesterschap. Daar maakte hij kennis met Gerard Hermse, die alles wist van genetica en bovendien Leendert Saarloos nog had gekend. "Die begon te vertellen over de mooiste en beste hond die hij ooit had gehad: een prachtige Saarlooswolfhond reu. Waarop ik vroeg: waarom heb je er dan geen meer. Zijn antwoord: die rasvereni-

ging heeft het hele ras kapot gemaakt."

Schuw

Hans ging toch op onderzoek uit. Hij zag de honden op een tentoonstelling die de KCR had georganiseerd, en heeft nog zitten praten met Diny Pielanen. Hem viel op hoe schuw de honden waren. "Mijn vrouw wierp er een blik op en zei: die mot ik niet. Ik dacht zelf dat ik een pup, als die jong genoeg in huis komt, wel zou kunnen managen. Vier, vijf weken, dat is ideaal. Maar dat was onbespreekbaar.

Ik vind dat je zo'n pup volledig toegewijd moet zijn

Toegewijd

Van Groenendael gaf het niet zomaar op. Na de dood van zijn vrouw, bijna drie jaar geleden, ging hij op bezoek bij Marijke Saarloos. Hij werd lid van de AVLS en heeft nog steeds zin in een Saarlooswolfhond van zichzelf. Maar: "Ik moet eerst helemaal zijn gestopt met werken. Daar ben ik wel mee bezig maar ik vind dat je zo'n pup volledig toegewijd moet zijn. En ik heb die andere honden nog, en de katten. Die laatste zijn niet zo'n probleem, maar ik wil wel wachten tot de oude honden er niet meer zijn."

Flatcoats van Hans

Hans van Groenendaal

Emotie

Met instemming heeft de toekomstige eigenaar kennis genomen van het out-cross programma van de AVLS. Hij weet

veel van genetica en heeft een uitgesproken mening over de emotie waarmee het debat in hondenland wordt gevoerd. “Er bestaan veel meningen, maar die zijn zelden wetenschappelijk onderbouwd. En de verwachtingen van al dat DNA onderzoek zijn veel te hoog. Je kunt dan wel weten waar patella luxatie vandaan komt, maar de vraag zou eerder moeten zijn of het beest er last van heeft.” En, lachend, “Ik heb weleens geprobeerd dat uit te leggen bij een rasvereniging, maar de voorzitter maande me mijn wetenschappelijk betoog te staken.”

Politiek correct

Ook heeft hij zo zijn bedenkingen bij alle verzoeken om mee te werken aan wetenschappelijke studies, waar ook de AVLS mee te maken heeft gekregen. “Denk eerst maar na voor je een onderzoek start. Voor een gedegen onderzoek moet je betalen. Maar als je die discussie in het openbaar gaat voeren ben je kansloos.” Bang om niet politiek correct te zijn is

Van Groenendaal allerm minst. Hij verwijst naar de ophef over het boek van Midas Dekkers ‘Wat loopt daar’ over het ontstaan van verschillende mensenrassen. “Jammer dat de discussie dan helemaal doodslaait, dat een andere opinie niet wordt aanvaard als mogelijkheid.”

Begrijpen

Terug naar de Saarlooswolfhond. “Het leuke vind ik dat hij niks voor je gaat doen. Dat moet je ook aan het ras begrijpen. Je moet uiteindelijk een hond laten zijn wat hij is: een hond. Maar je maakt mij niet wijs dat je met goede training ook een Saarloos niet netjes kunt laten zitten. Het is ook veel leuker als een hond je vertrouwt... en ik heb in mijn leven zoveel honden getraind.” Dus over een poosje, als het werk gedaan is en de andere honden niet meer leven, is een pupje welkom? Of? “Ja, intussen wel en als jullie een herplaatser hebben, bel me dan maar. Moet het wel een gezeglijke zijn!”

— since 1987 —

NATUURLIJK HET BESTE!

PROBEER:

VOER + BONBONS + KOEKJES

ONTVANG GRATIS PROBEERPAKKET:

MET 3 X 100 GRAM VOER NAAR KEUZE
+ SAMPLE 3IN1 CRANBERRY KOEKJES
+ SAMPLE SCHAPENVET BONBONS
INCL. SPAARKAART EN INFOBOEKJE.

☐ PUPPY	☐ GEPERST MINI
☐ ADULT	☐ GEPERST ADULT
☐ LAM&RIJST	☐ GEPERST LAM
☐ DINER	☐ PUP MINI
☐ SENIOR	☐ ADULT MINI
☐ HIGH ENERGY	☐ SENSITIVE MINI
☐ GIANT	☐ CONTROL MINI
☐ GEPERST KIP (BIO CERT)	☐ SENIOR MINI

MAIL DEZE BON NAAR : INFO@BIOFOODDIETVOEDING.NL
OF STUUR NAAR: BIOFOOD, POSTBUS 151, 9200 AD DRACHTEN

NAAM: _____

ADRES: _____

PC/WOONPLAATS: _____

TELEFOON: _____

E-MAILADRES: _____

MAXIMAAL 1 PAKKET PER GEZIN.

Zuiver bloed

Of om met Theo en Thea, de kinderhelden uit de jaren 80, te spreken: “Zuiver bloed, wat is dat eigenlijk?”

Door: Door Johan Berends

Foto's: Archief Marijke Saarloos

Als we zeggen dat het een ras is, dan is het een ras. Genetici vinden dat best een goede omschrijving. Zoals genetica Marianne Stoop het eens verwoordde in ons clubblad: “Als hij er uitziet als een Saarlooswolfhond en zich ook zo gedraagt, dan is het er een.” Daar hoeft voor genetici echt geen stamboom of DNA aan te pas te komen. “Ho, ho, ho, wacht eens even!”, roepen nu misschien een paar puristen. “Een ordinaire straathond die stomtoevallig op onze Saarlooswolfhond lijkt, is toch gewoon een vuilnisbak?!”

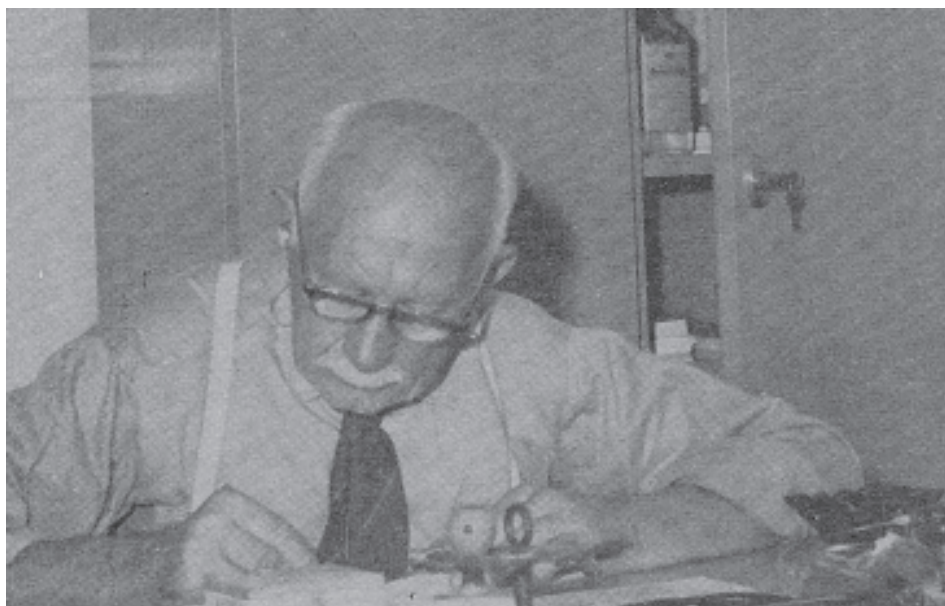
Om rashonden te onderscheiden van andere honden hebben we zelf het begrip raszuiverheid in het leven geroepen

Nou, nee. Om rashonden te onderscheiden van andere honden hebben we zelf het begrip raszuiverheid in het leven geroepen. Zoals we als mensheid wel meer hebben bedacht om onderscheid te maken. Daar zijn we erg goed in.

Misschien ook even schrikken voor sommigen: niemand heeft een honderd procent raszuivere hond. Geen enkele rashond is genetisch identiek aan de ander. Als dat wel zo zou zijn, hebben we een enorm probleem.

Onzuiver bloed

“Un sang impur” (een onzuiver bloed) zingen de Fransen trots in hun volkslied en daar bedoelen ze dan zichzelf mee, les citoyens, de burgers. Want adellijke families wilden vroeger hun bloed “zuiver” houden. De adel trouwde niet met burgers, omdat anders hun bloed veront-

Leendert Saarloos

reinigd zou raken (zie clubblad 2019 nr. 3). En dat principe zien we terug in het ideaal van “raszuivere” dieren.

Maar hoe krijgen we hondenbloed zuiver? Nou, dat gaat makkelijker dan je denkt. We kruisen een paar honden met elkaar en gaan dan flink intelen. Fluitje van een cent. Vader met dochter, moeder met zoon, broer met zus, grootvader met kleindochter enzovoort. Dat was vroeger de normaalste zaak van de wereld. Geen hond die ernaar kraaide en de pups kruisten we onderling ook weer. Een stam opbouwen, heette dat.

Zo ontstond de raszuiverheidmythe en zoals met wel meer mythes zijn er mensen die er heilig in geloven

Eigenschap

We selecteerden de pups die mooi op elkaar leken en daar fokten we weer mee verder op een eigenschap als – ik noem maar wat – jachtdrift. Iets anders als schapenhoeden, speurzin, rattenvangen of pantoffels halen mag natuurlijk ook. We legden dit genetisch vast door te fokken met de best gelukte exemplaren en toen we na een paar generaties tevreden waren, schreven we die honden met een nummer in een boek. Indrukwekkende

stempels en handtekeningen erbij en klaar! Broek ophalen maar.

Net als de adel van vroeger lieten we die “raszuivere” honden vanaf toen alleen nog onderling met elkaar paren om het bloed voor altijd “raszuiver” te houden. Mooi. Er kwam geen vreemde eend meer bij. Zo ontstond de raszuiverheidmythe en zoals met wel meer mythes zijn er mensen die er heilig in geloven. Nog steeds.

Lone wolves

Zo’n 100 jaar geleden begonnen overal in de wereld kennelclubs met het inschrijven van honden in stamboeken en de uitgifte van stambomen. De hond werd verheven tot rashond. Er waren ook een paar lone wolves. Ene Leendert Saarloos, een vrijwel dove, voormalig scheepskok uit Dordrecht, tevens koppig doorzetter, kruiste er ook lustig op los. Maar goed ook, want anders hadden we mooi kunnen fluiten naar onze Saarlooswolfhonden.

Elke hond heeft wel een vlekje en wie bepaalt eigenlijk welke vlekjes een raszuivere hond mag hebben?

We zijn nu modern, dus halen we er tegenwoordig DNA bij. Een toverwoord, want DNA liegt niet en dat klopt als een

zwerende vinger. In het DNA kun je nu zien wat je vroeger aan de buitenkant niet zag, bijvoorbeeld een kenmerk dat er volgens ‘kenners’ helemaal niet in thuis hoort. Dat was in Leendert Saarloos’ tijd natuurlijk ook al zo toen DNA nog volkomen onbekend was. Maar ja, elke hond heeft wel een vlekje en wie bepaalt eigenlijk welke vlekjes een raszuivere hond mag hebben? Geen nood, daar hebben we dan weer scherpstijpers voor om onderling lekker te scherpstijpen. De een slijpt nog scherper dan de ander, want altijd baas boven baas, nietwaar.

Gezellig

Zelf zijn we trouwens ook niet raszuiver. Wist je dat? We hebben in ons DNA een paar genen van de Homo neanderthalensis. Onze voorouders lieten lang geleden een oogje vallen op sexy Neanderthal dames en heren en in zo’n grot met berenvellen en een gloeiend kampvuurtje kon het dan nog best gezellig worden. Dus ja, daar ga je dan met je mooie raszuiverheid als Homo sapiens sapiens zijnde. Ik geloof dat onze voorouders daar niet zo erg mee zaten.

Foute afslag

In de fokkerij kun je honden kneden als een homp klei en als iets kan, dan doen we het ook. Groot, groter, grootst, klein, kleiner, kleinst, met als triest dieptepunt het theecup hondje. Ach, hoe snoezig. Raszuiver, raszuiverder, raszuiverst kan dan ook. De gelovigen in de raszuiverheidsmythe waren daar zo heilig van overtuigd dat ze die afslag namen. Helaas. Moeder natuur vond dat geen goed idee en gooide roet in het eten. De weg naar steeds meer raszuiverheid is letterlijk een doodlopende weg.

Lookalikes

Hoe hardnekkig die raszuiverheidsmythe is, bleek laatst nog toen de Raad van Beheer een aankeuringsprocedure voor lookalikes voorstelde. De Raad zag ook wel dat sommige rassen gebaat zouden zijn met wat meer genenvariatie. Een paar rasverenigingen waren fel tegen. De stamboeken zouden volgens hen op

Saarloos werd zijn leven lang dwarsgezet en gekleineerd door de gevestigde orde in hondenland

Leendert Saarloos met witte swh

deze manier “vervuild” raken. Tja, weer de aristocratie versus het plebs. Maar de Raad van Beheer kent z’n pappenheimers en maakte snel een terugtrekkende beweging.

Kleurrijk

Nog even over die eigenzinnige, kleurrijke scheepskok die voor niets en niemand opzij ging. Wanneer vond Leendert Saarloos zijn honden raszuiver genoeg? Nou, na 10 jaar fokken vond hij het prima. Maar het lukte hem niet zijn honden langs de raszuiverheidspolitie te krijgen. Te veel weerstand van de gevestigde orde, te weinig gelijkvormigheid van de honden (dus een goede genenvariatie!) en te weinig dienstbaarheid.

Thee cup hondje

Die dienstbaarheid kan ons gestolen worden en die genenvariatie proberen enthousiaste leden weer op orde te krijgen. En die weerstand? Ach, neem een voorbeeld aan onze koppige doorzetter uit Dordrecht. Saarloos werd zijn leven lang dwarsgezet en gekleineerd door de gevestigde orde in hondenland. Hij zou slechts “richtingloze fokexperimenten” uitvoeren. Wat hij daarvan vond? Het kon hem allemaal aan zijn derrière oxideren.

Nationaal erfgoed

Saarloos fokte stug door en hield een eigen stamboek bij. Zijn richtingloze fokexperimenten zijn nu, bijna 100 jaar later, onderdeel van ons nationaal erfgoed. Dat moeten we ons, als liefhebbers van dit prachtige ras, goed realiseren! De Saarlooswolfhond dienen we dan ook te beschermen en in stand te houden en ik zeg namens ons allemaal, bedankt Leendert, dat je ons deze geweldige erfenis hebt nagelaten. En dat raszuivere bloed? Ach, laten we ons richten op zaken die er echt toe doen, want er wordt al genoeg onzin verkocht in de wereld.

De FOKKERSCURSUS zal online worden gehouden in het voorjaar van 2022.

Wil je meedoen aan de cursus, meld je dan aan via het contactformulier op de website.
<https://avls.nl/contact/>

De stamboom van Argos Di Terra Del Lupo

Roepnaam Ayzó * 05-12-2010

De kids met de honden

Door Majken van Reeken

Beide zijn wij opgegroeid met honden. Voor ons was het dus vanzelfsprekend om honden in onze omgeving te hebben. Toen Fedor en ik een relatie kregen, was er al een super schattig hondje bij Fedor. Lara (kruising Jack-Russel/Labrador) was op dat moment 1 jaar. Na 2 jaar wilden we er toch een grote hond bij.

We zijn gaan zoeken op internet naar verschillende rassen met hun kenmerkende eigenschappen. Zo kwamen we uit bij de Saarloos. We zijn toen wezen kijken in Drachten bij iemand die twee Saarloos-wolfhonden had. Op de AVLS dag hebben we kennis gemaakt met het ras. De keuze was hierna snel gemaakt. Het karakter en de binding van/met de Saarloos sprak ons erg aan.

Het karakter en de binding van/met de Saarloos sprak ons erg aan

Uiteindelijk kwamen we bij Alex en Nanda terecht waar Zima met Wolf een nestje had. Super leuke pups, helemaal verliefd. Ayzó werd verwelkomd bij ons thuis. We gingen uit van alle meest erge kenmerkende eigenschappen die te vinden waren op internet over het ras. Echter liet hij hiervan maar weinig zien. Slopen deed hij niet, janken deed hij niet. Wel had hij baknijd. Speelde graag kat en muis spel (ik moest soms andere mensen vragen hem even vast te houden, zodat ik hem

weer kon aanlijnen). Hij had verder een heel vurig karakter. Heel duidelijk naar andere honden. Wat soms leidde tot een vechtpartij. Na een paar vechtpartijen hebben we besloten hem nergens meer los te laten.

We waren niet van plan een 3e hond aan te schaffen maar hoe kan je nou zo'n mooie rooie weerstaan?

Majken met Ayzó en Butch

Intussen was er bij Alex en Nanda het B-nest (*van Nagini met Wolf*) geboren. Heel toevallig kwamen we daar, vanaf 3,5 week, bijna wekelijks langs. Butch was altijd de 1e pup die bij mij contact zocht. En dat is nog steeds zo. We waren niet van plan een 3e hond aan te schaffen maar hoe kan je nou zo'n mooie rooie weerstaan? Hij heeft als pup wel veel gesloopt (*o.a. bank, kinderspeelgoed, kussens*) en veel gejangt. Hij wilde de roedel weer samen roepen. Gelukkig is dat nu over. Lara heeft heel erg geholpen in de opvoeding van beide reuen. Zij liet merken hoe ze het hebben wilde, op allerlei vlakken.

De combinatie Saarloos met kinderen is magie

Met Lara deden we behendigheid. Met Ayzó en Butch hebben we puppycursus gedaan. Daar merkten we duidelijk ver-

schil met andere rassen. De eigenzinnigheid zag je hier duidelijk, wat wij vooral juist leuk vinden. Behendigheid en speuren hebben we ook nog met Ayzó en Butch gedaan, wat soms komische tafelen tot gevolg had door het eigenzinnige karakter van beide.

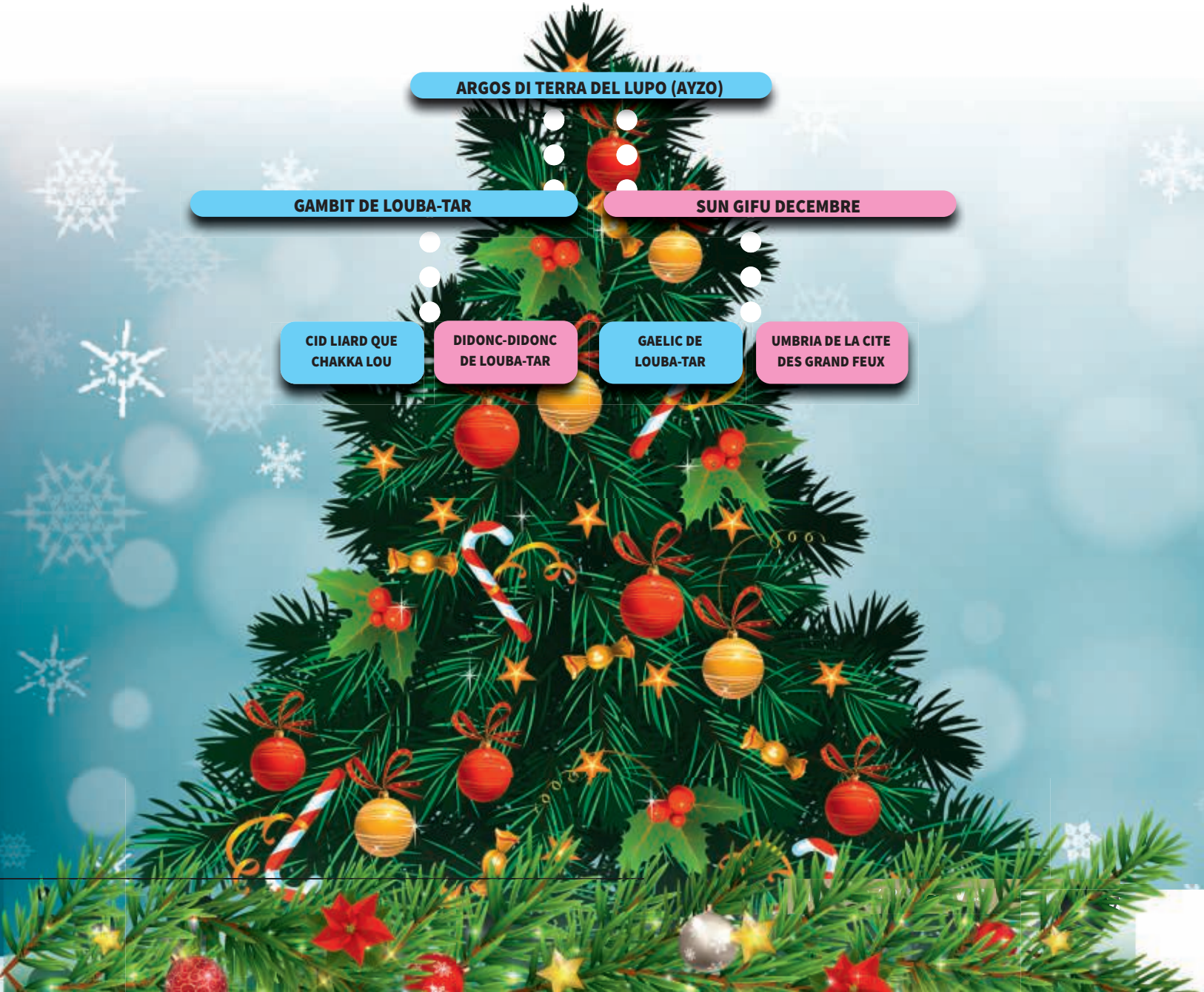
Inmiddels hebben we 2 dochters gekregen. De combinatie Saarloos met kinderen is magie. 2 handen op 1 buik. Wij mogen bijvoorbeeld niet aan Ayzó zijn poten komen, maar de kinderen wel. Vooral Ayzó komt tegen de kinderen aanleunen. Butch is daarin iets gevoeliger voor geluid en onverwachtse bewegingen, dus ligt vaak in de buurt. Dat is een duidelijk verschil tussen Ayzó en Butch. Ayzó is

Vanaf begin af aan hebben wij altijd alle honden geaccepteerd zoals ze zijn

heel zelfverzekerd en Butch is heel gevoelig.

Toen Fedor Speurhondengeleider werd kwamen er af en toe honden bij. De acceptatie van verandering hierin was hoog bij beide. Inmiddels leeft Lara niet meer en werkt Fedor niet meer als speurhondengeleider, dus is er meer rust gekomen. Ayzó en Butch zijn nu 11 en 9,5 jaar. Lekkere ouwe lamballen. Maar als ik met ze ga lopen, lijken het net een stel pubers.

Qua gedrag van pup naar nu is Ayzó een heel stuk toegankelijker geworden en Butch is minder gereserveerd. Vanaf begin af aan hebben wij altijd alle honden geaccepteerd zoals ze zijn. Met hun verschillende karakters. Ze zijn voor ons echt een deel van het gezin. We hopen nog een lange tijd van ze te mogen genieten want wat vliegt de tijd toch snel voorbij.

Puppy-ogen

Door: Ineke Pompen

Afgelopen november werd Thor-gal opeens 10 jaar. TIEN! #hoedan?

Tuurlijk, hij loopt tegenwoordig prima (lees: hij trekt niet meer als een bezetene) mee aan de lijn.

Maar hé. Ik ehh, dartel zelf ook iets minder dus dat is logisch, toch? En ja, die pondjes rond zijn midden-rif gaan er iets minder makkelijk af. Again; Ik ehhh.... heb daar na-tuurlijk helemaal geen last van. Gewoon zware botten. En ja, zijn zoon is 7 en verdomd, ik heb op-eens ook allemaal twintigers thuis rondlopen.

Maar toch. Hij loopt nog 3 keer in de week mee aan de fiets. Windt met zijn puppy-ogen (*ja dat zei ik inderdaad*) en zachte oortjes nog steeds een nietsvermoedende voorbijganger die iets wil vragen, om zijn vinger. En ja, hij jat ook nog steeds als de raven. Dat is minder, maar na 10 jaar zijn er bij mij thuis kennelijk nog steeds mensen die hamburgers bakken, die hamburger op hun bord op tafel leggen, dan hun rug keren naar de tafel, naar de ijskast lopen en doodleuk verwachten dat die hamburger er nog ligt als

ze zich weer omdraaien. Iets met een ezel en 100.000 stenen of zo. Kan je moeilijk die hond kwalijk nemen. Toch?

Maar het betekent ook dat je dit soort leeftijden net iets uitgebreider viert omdat je je realiseert dat er niet nog 10 bij gaan komen. Ook de katten hebben de respectabele leeftijd van 16 bereikt en zoals ik al zei, er lopen hier ondertussen 3 (*bijna*) twintigers rond die in de laatste fase van studies zitten of gewoon openlijk flirten met op zichzelf wonen. Kortom, het gaat hier nog eens een keer supersaai worden. En schoon. Dat dan ook wel weer.

Ik wens ook vanaf hier iedereen heel fijne feestdagen en een gelukkig 2022 toe en hoop jullie gezond en wel, met alle beestjes in het nieuwe jaar weer te zien!

Thorgal

Cavom®

de natuurlijke voeding
voor elke hond

- Cavom is de volledige en hoogwaardige maaltijd voor uw hond.
- Cavom bevat alle essentiële voedingsstoffen in de juiste verhouding.
- Cavom is voordelig in gebruik, door de hoge energiewaarde en de lichte verteerbaarheid.

Kijk op onze website of neem contact met ons op voor specifieke vragen over welk Cavom product voor uw hond het beste is. Wij adviseren u graag!

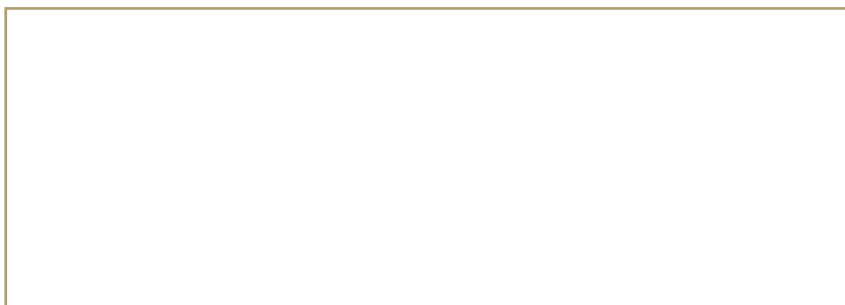
cavom.nl

Cavom, daar draait een gezond hondenleven om!

VDM Diervoederfabriek B.V. | Tussendiepen 1-13 | 9206 AA Drachten
Tel. +31(0)512-515955 | Fax +31(0)512-516050 | vdm@cavom.nl

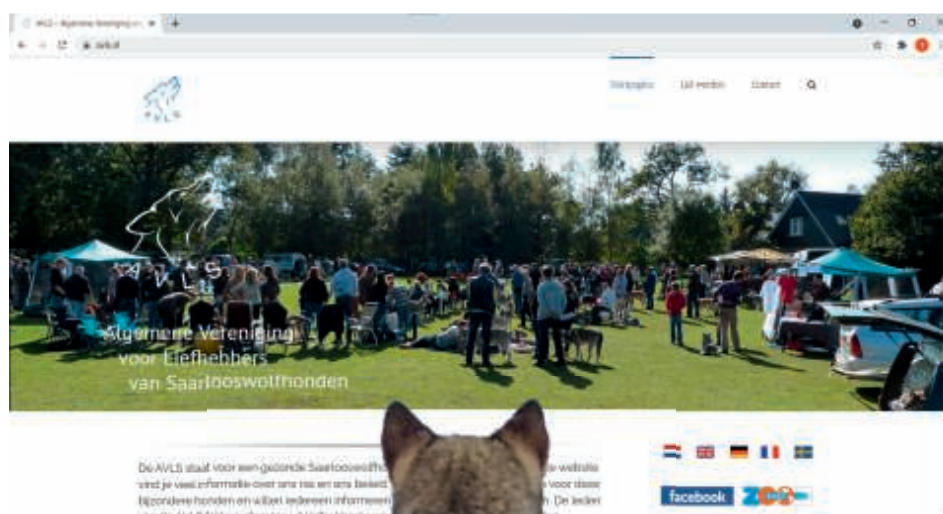

Indien onbestelbaar: Secretariaat AVLS Jean Sibeliusstraat 33 3069 MJ Rotterdam

**Voor een gezonde
Saarlooswolfhond
met een fijn karakter**

Algemene vereniging voor liefhebbers van Saarlooswolfhonden